

Lucie Ingemanns religiøse billeder

Møller, Jes Fabricius

Published in:
Roskilde Stiftsbog

Publication date:
2003

Document version
Tidlig version også kaldet pre-print

Citation for published version (APA):
Møller, J. F. (2003). Lucie Ingemanns religiøse billeder. *Roskilde Stiftsbog*, 18-22.

Roskilde
Stiftsbog 2003

Lucie Ingemanns religiøse billeder

Af Jes Fabricius Møller

Mens B.S. Ingemanns billedsprog stadig lever godt i den folkelige og kirkelige sangskat, er det kun de færreste, der kender hans kones kunst. Hun var maler, og der er sådan set ikke noget at sige til, at hun er glemt, for hun var ret beset ikke så god til at male. Det skyldtes ikke så meget mangel på talent som mangel på uddannelse.

Lucie Marie Ingemann, født Mandix, levede 1792-1868. Hun fortæller i sine erindringer, at hun tidligt var optaget af at tegne, men ingen forventede, at det var umagen værd at give en kvinde en ordentlig uddannelse, så hun måtte nøjes med, hvad hun kunne skrabe til sig af gode råd fra den del af omgangskredsen, der beflittede sig med kunstmaleri. Hun beskrives somme tider som elev af Eckersberg, men det er en overdrivelse. Hun fik ved en lejlighed lov til at låne hans atelier, og han har af venlighed anvist hende, hvordan maleren med eet øje lukket og en blyant holdt ud foran sig i strakt arm kan måle proportionerne i motivet.

I 1827 følte Lucie Ingemann sig parat til at forlade blomstermotiverne til fordel for det religiøse figurmaleri. Det første blev til på opfordring af præsten i Niløse, P.C.E. Poulsen, der havde været hendes mands skolekammerat i Slagelse. Hun malede i alt 53 altertavler til kirker overalt i riget hovedsageligt med motiver fra Jesu levned og gerninger. Hendes mand beskrev i et digt hendes bidrag til kirkekunsten således:

»Gudsmenneskets paa Jorden tabte Spor
Du vilde ydmyg søge allevegne
og dem med Billedfarvers Glands betegne.«

Det er antagelig ikke med vilje, at digteren med sit ordvalg kommer snublende nær ved at kalde hendes malerier for kulørte glansbilleder, men det er meget betegnende for eftertidens dom over hende. Hun er simpelt-

Lucie Ingemann:
Bjergprædiken 1853.

hen sat på depot. I dag findes kun syv af disse billeder på deres oprindelige plads, heraf de tre i Roskilde Stift: Sdr. Asmindrup, Sorterup og Kindertofte. Resten er taget ned igen, erstattet med en ny eller den oprindelig alterudsmykning. Man finder nu hendes billeder på museernes magasiner eller ophængt på mere ydmyge steder, end de oprindeligt var tiltænkt.

Lucie Ingemann havde i sin mand en trofast beundrer, på samme måde som hun i øvrigt beundrede ham. Hun kendte antagelig også udmærket det københavnske formskærerlaugs umilde dom over sit værk, der i almindelighed betegnes som hjælpeløst især hvad kompositionen angår. Det går noget stift for sig i hendes scenerier. Et af hendes få udtryksmidler er figurernes himmelvendte øjne. Ved visitatsen i Rørby Kirke den 16. juli 1847 noterede biskop Mynster: »Fru Ingemann har malet en ny altertavle, som er meget uheldig og næppe bliver opsat.« Den blev dog sat op, men også taget ned igen få årtier senere og ophængt i kirkens sakristi.

Selvfølge kan hendes status som hustru til den elskede digter have gjort sin indflydelse gældende, når en kirke blev pånødet en gave fra fruén, men hendes sentimentalitet rimede også godt med den stærke vækkelse, der på denne tid fejede hen over landet, herunder ikke mindst Sjællands Stift. Det var en hjertets kristendom, der med sin patos kan virke fremmed for nutiden.

Hun fortæller selv i sine erindringer: »flere Præster har sagt: at det stemte dem godt, at staae for mit Alterbillede, før de gik op at prædike, saa maaeskee det saaledes har kunnet virke meere paa anden Haand, og hvor Præsterne har gjort Menigheden lidt opmærksom paa Billedet, troer jeg og, at det hos fleere Bønderfolk har gjort Indtryk.«

Lucie Ingemanns kunst blev til på et tidspunkt, da religiøsitet i høj grad udtrykte sig i følelseslivet. Hendes Jesus er Gudsmennesket; den blide, stille, omsorgsfulde helbreder, der som et forbillede for åndelighed skal stemme sindet til andagt. Hun undgik korsfæstelsen som motiv. Det var Jesus som venligsindet hyttegæst snarere end som blodstrimet martyr eller rasende reformator, der interesserede hende og tiden.

Fru Ingemann ønskede ikke blot at meddele sig til sit publikum eller til medlemmerne af menighederne. Hun

brugte sin kunst til selv at søge den sande forståelse af kristendommen. Hun blev dermed en slags pioner i en anden genre, nemlig amatørkunsten som middel til selvudvikling, kunsten for kunstnerens skyld. Selv beskrev hun det således:

»Det er vist, at jeg ved disse mine Arbeider har udviklet mig selv, paa den Maade, som var mig den naturligste, og som har hiulpet mig nærmest til at forstaae og føle, hvad der er mindre klart, i vor aabenbarede Christendom.«

Når man i dag kan se på hendes værk med mildere øjne, skyldes det den historiske afstand. Billedernes patina formilder den hårde dom. Distancen forvandles til nærvær. Først bærer man over, men blasertheden afløses af velvilje, og måske ser man charmen eller sågar alvoren i kunstnerindens arbejde med sit stof.

Litteratur:

Lucie Ingemann, Et Levnetsløb til Bernhard, Kbh. 1996.
Katalog fra Sorø Amts Museum.

Lucie Ingemann: Kristus omgivet
af små englehoveder,
årstal ukendt.

Side 23: Niels Laisens Stevns, Sla-
gelse kloster: Den fortabte søn.